

Editorial

Întâmpinarea Domnului

Cu altă ocazie (*Calea Înălțării*, nr. 126, februarie 2020), vorbeam despre evenimentul Întâmpinării Domnului, prăznuit în fiecare an, pe 2 februarie. Schițăm viața Dreptului Simeon, unul dintre cei 70 de învățați evrei, care au tradus Sf. Scriptură a Vechiului Testament în greacă (Septuaginta). Observam profețiile pe care acesta le zicea, la adresa Mântuitorului și Sfintei Maicii Sale.

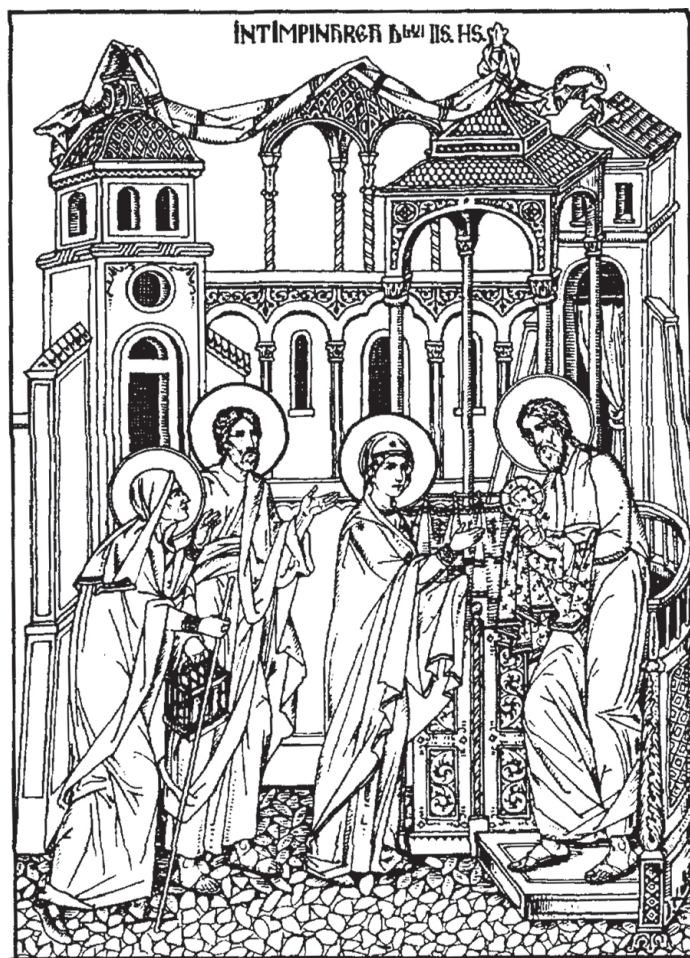
Pe cine, oare, binecuvintează Simeon? Pe Însuși Fiul lui Dumnezeu Întrupat, ținut în brațe de Fecioara Maria. Înțelegem de aici smerenia lui Hristos, bunătatea Sa fără de margini. Cel ce binecuvintează toate popoarele pământului, toate țarinile și toate viile, Se lasă binecuvântat de un om drept. Cela ce a zidit toate cele văzute și nevăzute, pe îngeri și pe oameni și toate viețuitoarele din apă, de pe uscat și din aer, se lasă binecuvântat de un om care avea harul preoției. Vedeți cât de mare este harul preoției? Duhul Sfânt dă preoția preotului, ca să sfințească și să binecuvinteze pe toți și pe toate.

Aici însă vedem că și Dumnezeu Însuși S-a smerit, ca să fie binecuvântat de preot, de dreptul Simeon. Dumnezeu-Cuvântul Care a făcut cerul și pământul, vine să se facă prunc într-o smerenie și blândețe și, tăcând, se lasă binecuvântat de un preot al Legii Vechi. Dar atunci cu cât este mai mare un preot al Legii harului? De aceea preotul trebuie cinstit de către credincioși pentru harul pe care îl are, căci arhieriei și preoții în lumea aceasta sunt izvoarele binecuvântării, spun Sfinții Părinți.

Deci fericit și de trei ori fericit este acela care dorește pururea să fie binecuvântat de arhieru și de preot. Credincioșii când trec pe lângă un preot sunt datori să-i dea îndoită cinste și să-i zică cu evlavie: „Binecuvântează, părinte!” Căci zice dumnezeiescul Ioan Gură de Aur: „A preotului este numai

a deschide gura, că harul le lucrează pe toate”. Mai zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Sfântă este limba preotului și preasfântă este gura lui”. Deci, când te-ai dus direct la preot și te-a binecuvântat, Domnul te-a binecuvântat, Domnul te-a umplut de toată binecuvântarea Duhului Sfânt cu care este îmbrăcat.

Iată, deci, ce pildă de adâncă smerenie ne-a dat Mântuitorul la sărbătoarea de astăzi. El, Care binecuvintează în cer pe toți sfinții și arhieriei, pe toți îngerii și heruvimii, Se binecuvântează pe pământ de un preot, de un bătrân cinstit al Legii Vechi. Iată bunătatea și mila lui Dumnezeu până unde se poartă, că vrea să fie binecuvântat de om, vrea să

fie purtat de om în brațe și în inimi, în nemărginita Lui dragoste, ca și noi la vreme să dorim binecuvântarea Lui și să-L purtăm pe El în inimile noastre.

Acum se cuvine să ne întrebăm: „Oare purtăm și noi pe Iisus Hristos în inimile noastre? Oare numai bătrânul Simeon L-a purtat?”. Ba nu, fraților. Noi îl purtăm în noi pe Hristos mai mult decât Sfântul Simeon, prin taina Sfântului Botez. Sufletul omului

(continuare în pagina 2)

Cuprins

Cum voim să ne fie?	2
Gânduri de altădată	4
Despre trebuința smereniei!	7
Un fiu se întoarce acasă	9
Duminica Înfricoșătoarei Judecăți	10
Sfinții Ioan Casian și Gherman	11
Stropi din peniță	12

Întâmpinarea Domnului

(urmărire din pagina 1)

are chipul și asemănarea lui Dumnezeu, căci are minte, gând și cuvânt. Mintea noastră, sufletul nostru, sunt chipul și asemănarea lui Dumnezeu, care stă în minte și în inimă și s-a vărsat în toată firea trupului ca focul prin fier, cum arată Sfântul Ioan Damaschin. Deci fiecare creștin care s-a botezat, s-a și îmbrăcat în Hristos, după cum cântă Biserica: „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat. Aliluia”. De aceea ne numim cu toții creștini, căci purtăm pe Hristos în noi împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Să nu uităm că Sfântul Simeon L-a purtat pe Hristos în brațe, iar noi Îl purtăm pururea în inimă și în minte, prin Botez, prin rugăciune, prin dragoste și Sfânta Împărtășanie. Toți creștinii botezați în numele Preasfintei Treimi suntem purtători de Dumnezeu, cum spune Sfântul Ignatie. Odată l-a întrebat împăratul Traian: „Dar de ce te numești tu Ignatie Teoforul?” adică purtătorul de Dumnezeu. Și el i-a răspuns: „Nu te nedumeri, împărate, mă numesc teofor pentru că port pe Dumnezeu în mine; căci toți creștinii care s-au botezat poartă pe Dumnezeu în ei”

Deci, frații mei, dacă purtăm pe Dumnezeu în noi și acesta este adevărul pe care nimeni nu poate să-l tăinuiește, atunci cum trebuie să ne fie viața și faptele noastre? Cum trebuie să trăim pe pământ ca să păstrăm pe Hristos în inimile noastre? Să iubim pe toți oamenii, să iertăm pe cei ce ne greșesc și să ne rugăm neîncetat la biserică și acasă, că rugăciunea este scara ce urcă la cer pe om și coboară în inimă pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt. Apoi să ne smerim, că Dumnezeu celor smeriți le dă har, și să ne facem vrednici de Trupul și Sângele Domnului, căci prin toate acestea devenim biserici vii ale Duhului Sfânt și purtători de Dumnezeu, adică teofori.

De vom împlini cu credință, cu dragoste și cu smerenie toate faptele bune, ne vom în-vrednici să purtăm și noi în brațele și în inimile noastre pe Hristos Mântuitorul, și vom putea închide ochii cu pace, rostind împreună cu Dreptul Simeon: „Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea fetei tuturor popoarelor. Lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău celui binecredincios”. Amin!

Prof. Mihai-Ionuț Coană

(reflecție la 2 februarie, Sf. Ev. Luca 2, 22-40)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Cum voim să ne fie?

Pericopa evanghelică a *Duminicii a XVII-a după Pogorârea Sfântului Duh* – zisă a *Canaenei* (**Matei XV, 21-28**), ne pune în față o întâmplare din viața Mântuitorului în care protagonist este o femeie păgână din partea Feniciei Siriei (**Marcu VII, 26**), adică regiunea Canaanului, și care-i are alături pe Domnul Hristos și pe Sfinții Apostoli.

Avem de-a face cu întâmplare atipică, străină de duhul Evangheliei (*Nicolae Steinhardt – Dăruind vei dobândi*), în care Mântuitorul „jignește” o femeie (cazul este unic; v. *Predica Mtiropolitului Bartolomeu Anania*, 2005) și în care Hristos Se manifestă aparent ca opusul a ceea ce ne cere să nu fim, încât, pe bună dreptate, *Părintele Stelian Tofană* transpune nedumerirea față de această atitudine a lui Hristos în comentariul *Ne place Acest Iisus?* și pe care îl publică în *Ziarul Lumina* (ianuarie, 2014).

După ce a trimis pe ucenici la propovăduire, spunându-le ca în calea păgânilor să nu meargă și în cetate de samarineni să nu intre, ci mai cu seamă să caute oile cele pierdute ale casei lui Israel (**Matei X, 5**), El, Domnul merge în părțile Tirului și ale Sidonului. Înainte de a merge acolo, Hristos are o discuție cu cărturarii și cu fariseii despre poruncile lui Dumnezeu (**Matei XV, 1-20; Marcu VII, 1-23**). Apoi, după ce vorbește cu cărturarii, iar aceștia rămânând cu inima departe de Domnul, au fost muștrați de către Hristos că *sunt niște povățuitori orbi pentru relele lor datini*, iar Iisus pleacă în regiunea Tirului și a Sidonului. Mai târziu și Sfinții Apostoli vor proceda întocmai, iar pentru că iudeii nu

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană

Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com

Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.

ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Prof. Anghel-Nicolae Păunescu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza
- Monica și Radu Buțu
- Mihai Șomănescu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și forme de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor permise spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

au vrut să primească cuvântul lui Dumnezeu, Pavel și Varnava se vor adresa păgânilor (**Faptele XIII, 46**).

O femeie îndurerată, a cărei fiică era chinată de un demon, dar care era de alt neam, se adresează Domnului Hristos cu apelativul *Isuse, Fiul lui David, miluiește-mă! Fiica mea este rău chinată de un demon*. Copleșită, așadar, de durere, aleargă la Iisus. Modul de adresare este interesant. De unde știa ea oare de titlul Fiul lui David? Potrivit informației Evanghelistului Marcu, la Iisus au venit cândva și oameni din ținutul Tirului și al Sidonului, ca să asculte cuvântul Domnului (**Marcu III, 8**). Este foarte posibil ca femeia să fi auzit de la ei acest titlu

manifestă.

Dacă Domnul ar fi răspuns imediat, ca și în alte cazuri, strigătului plin de durere al Cananeencei, cei de față, ucenicii Săi și poporul s-ar fi scandalizat, căci femeia era o păgână, de alt neam și de altă credință, provenită dintr-o zonă în care oamenii se închinau, nu adevăratului Dumnezeu mărturisit de evrei, ci unor idoli, cei mai renumiți fiind Baal și Astarta (**Predica Patriarhului Daniel al BOR**). Tocmai tăcerea Domnului, adică ignorarea, nebăgarea în seamă a interlocutoarei, a fost mijlocul prin care Hristos a înlăturat tulburarea iudeilor, dar le-a și aratat credința și evlavia femeii, muștrându-i astfel pe iudei cu un înalt tact pedagogic.

mesianic. Ca într-o piesă de teatru, întreaga întâmplare se desfășoară în patru acte. **Primul**, în care Domnul Iisus pare insensibil la durerea unei mame. **Al doilea** ni-l arată pe Hristos refuzând mijlocirea apostolilor. În cel de-**al treilea** tablou avem de-a face cu o declinare de competență din partea Mântuitorului: *nu sunt trimis decât către oile pierdute ale casei lui Israel!* Finalul apare în actul **al patrulea**, când după ce Domnul îi adresează un cuvânt greu femeii cananeence, în final îi dăruiește *boierește*, așa cum numai El știe să o facă, mântuire femeii și fiicei sale.

Examenul dur (**Părintele Nicolae Steinhardt**) pe care Cananeeanca îl susține în fața Marelui Dascăl, a Învățătorului Hristos, în prezența auditoriului alcătuit din Sfinții Apostoli și iudei, ar putea să ne lumineze cu privire la desfășurarea actelor acestei întâmplări, pentru că doar prezentarea lor în cadrul unui examen foarte greu la care Domnul o supune pe această femeie ne poate aduce duminire asupra comportamentului atipic și deloc întâlnit în alte dăți pe care Iisus îl

Refuzul mijlocirii Sfinților Apostoli și declinarea de competență din partea lui Hristos au avut replică pe măsură din partea Cananeencei: **stăruința** ei **în rugăciune** cu **credință tare**: *Doamne, ajută-mă!* Dar Domnul Iisus Hristos, cu Duhul său atotcunoscător știa că femeia, pe lângă **dragostea** pe care o avea față de fiica sa, mai avea și o altă mare virtute: **smernenia**. De aceea, pentru a o arăta tuturor celor de față că femeia o are, îi adresează proverbul cu pâinea fiilor care nu trebuie aruncată câinilor. Fiii erau iudeii cărora li s-a dat Legea lui Dumnezeu, iar celelalte neamuri erau socotite în rândul câinilor, care erau spurcați, nu erau cușer. *Iisus folosește acest limbaj nu pentru a o jigni pe femeia străină, ci pentru a-i pune la încercare stăruința în credință și-n rugăciune. Prin răspunsul ei, femeia și le dovedește pe amândouă și, în plus, smerenia, virtute crucială pentru dobândirea mântuirii* (**Bartolomeu Valeriu Anania – Biblia comentată, Evanghelia după Matei, cap. XV**). Femeia a zis: *adevărat, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile care cad de la masa stăpânilor. Suferința fiicei devenise propria ei suferință, își asumase viața copilului ei, de aceea când cere de la Hristos milă, nu-l spune: „Doamne, ajută pe fiica mea!” sau „Doamne, ai milă de fiica mea!”, ci îi spune: „Miluiește-mă, Doamne!” sau „Doamne, ajută-mă!”*. Toate aceste cuvinte nu erau născute din faptul că își dorea să fie elibera-

tă de povara suferinței pe care boala copilului o așezase pe umerii ei, ci din neputința unei mame care își vedea copilul suferind fără a putea face ceva pentru vindecarea lui. Nu cerea nimic pentru ea, ci tot efortul îl depune pentru reabilitarea copilului bolnav, în cuvintele ei recunoscându-se fiecare mamă care cere ceea ce numai Dumnezeu poate oferi: **bucuria viețuirii împreună sub ocrotire divină** (subl. mea). *Aceste cuvinte ale femeii sunt punctul culminant al unui dialog ce arată permanenta discrepanță între pretenția de superioritate a evreilor căzuți în formalismul Legii, care nu puteau recunoaște în Iisus pe Mesia cel prezis de profeți, și mărturisirile de credință ale păgânilor care vedeau în Iisus pe Fiul lui Dumnezeu întrupat. De altfel, nu este singura mărturisire de credință venită din partea unui păgân, și sutașul din Capernaum (Matei VIII, 5-10), dar și femeia samarineancă (Ioan IV, 5-42) Îl uimesc pe Hristos cu credința lor și Îl fac să exclame: „Ia nimeni în Israel, n-am găsit atâta credință” (Matei VIII, 10) (Predica Înaltpreasfințitului Ioachim al Bacăului). Bucuria launtrică a Domnului ară-*

tată prin exclamația admirativă: *O, femeie, mare este credința ta!*, nemaîntâlnită în alte referate evanghelice (vocativul de aici este un caz singular), Îl fac pe Hristos să-i dăruiască femeii mântuirea, ei și fiicei sale, prin expresia: **fie ție după cum voiești!** (răspuns nemaîntâlnit altundeva în cele patru Evanghelii).

Dumnezeu este Cel Care voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină (I Timotei II, 4). Pentru aceasta trebuie să ne îndreptăm cu credință de nezdruccinat spre Hristos, iar spre alinare Domnul ne oferă *Pâinea fiilor, Pâinea cea adevărată (Ioan VI, 35)*, care, prin cele câteva *fărmături euharistice*, ne aduce mântuire. Răspata Cananeencei o putem avea și noi dacă înțelegem cu adevărat și dorim cu ardoare în acest sens **cum voim să ne fie**, acum și în veci. Amin.

Pr. Anghel-Nicolae Păunescu

(predică la Duminica a XVII-a după Rusalii,
a Cananeencei,

Sf. Ev. Matei 15, 21-28, 6 februarie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Gânduri de altădată

Reflecție

Îi mulțumesc din suflet Bunului Dumnezeu, că m-a ajutat să scot cartea „**O privire în Sinaxar**”, de care sunt bucuroasă. Nu sunt eu atât de talentată, dar în cuvinte simple, uneori chiar și fără rimă, m-am străduit să transmit cititorilor cunoștințe din viețile sfinților, sau să înțeleagă importanța practicării credinței ortodoxe.

Poate prin ceea ce am scris, voi fi reușit să apropiu vreun suflet de Dumnezeu. M-aș bucura enorm să fie așa! Menirea noastră pe pământ este de a ne pregăti locul în Împărăția Cerurilor, de unde am căzut prin păcatul strămoșesc. În Rai nu putem ajunge singuri. Trebuie să îi învățăm și pe cei din jurul nostru, atât prin cuvinte, dar mai ales prin fapte. Se spune pe drept cuvânt: „Credința fără fapte este moartă.”

Chiar Domnul Iisus ne spune că e vai de cel ce smințește pe unul mai mic. Prin puterea exemplului personal noi putem aduce pe cineva la credință. Văzându-ne că mergem la Biserică la Sfânta Liturghie, într-o ținută corespunzătoare, că ascultăm cu atenție și smerenie slujba, respectând locul unde ne aflăm. Comportamentul nostru în familie, în societate, în relațiile cu părinții, frații, rudele, constituie un foarte bun exemplu pentru copiii noștri și pentru cei din jur.

Degeaba le spunem noi ce trebuie să facă, dacă noi facem altfel. Nimic nu se face prin forță, ci prin bunătațe, empatie, dragoste și iubire față de aproapele. Să nu uităm, că puterea exemplului modelează caractere. În

special mama este răspunzătoare pentru educația copiilor, întrucât ea se află permanent în preajma copiilor, cel puțin cât sunt mici.

Dacă atunci când se trezește copilul, mama îl întâmpină cu un zâmbet și cu o vorbă bună, îl salută învățându-l și pe el să salute, iar după ce se spală pe mâini, pe față și pe dinți, se închină lui Dumnezeu și îi mulțumesc pentru oportunitatea de a se fi trezit sănătos, atunci copilul va înțelege care este modul corect de a se comporta. Mama este cea care va da seamă în fața lui Dumnezeu, pentru educația dată copilului. Au rămas puține mame, care, Duminica de dimineață, își iau pruncul în brațe, înainte de a gusta ceva și îl duc la Sfânta Împărtășanie. Unele, chiar dacă și-ar dori acest lucru, nu au sprijinul celorlalți din familie, sau altele lucrează. Dar, majoritatea nu îi aduc la Biserică din comoditate. Nu vin nici ele la Slujbă. E trist. Foarte trist, că ne preocupăm mai mult de partea materială, iar pe cea spirituală o neglijăm sau, și mai rău, o negăm.

Multe femei cred că atunci când vor crește copiii, vor veni la Biserică. Dacă nu le intră în obișnuință, de când sunt mici, foarte greu se vor mobiliza când cresc. Mulți zic: „Eu am credința mea, mă rog acasă în intimitatea casei mele, nu trebuie să mă afișez în public”. Nu merg la Biserică. Acolo sunt numai babe. Mulți dintre cei ce merg la Slujbă sunt niște ipocriți. „Dacă nu mergem la Biserică pentru că acolo sunt ipocriți, trebuie să știm că Biserică este un spital pentru cei bolnavi trupește și sufletește, nu un muzeu cu sfinți!” Preoții sunt și ei oameni. Ar putea și ei greși. Se spune: „Să faci ce spune Preotul, nu ce face Preotul”. Bine ar fi „să facem ceea ce spune Preotul, dar și ceea ce face Preotul. El trebuie să fie permanent

un exemplu pozitiv pentru oameni, în orice împrejurare, pentru „a nu sminti pe unul dintre aceștia mici”, „că dacă și sarea se va strica, cu ce vom mai drege mâncarea”? Și apoi nu mergem la Slujbă pentru a critica Preotul. Mergem pentru a asculta Cuvântul lui Dumnezeu. „Cine ești tu, ca să judeci sluga altuia?”

Niciodată să nu criticăm vreun slujitor al Domnului. Are cine îl judeca. Noi trebuie să știm că fără ajutorul preotului, nu ne putem mântui. Preoții au o misiune extrem de grea. Ei răspund pentru faptele lor, dar și mai mult răspund de turma pe care trebuie să o păstorească. Ei trebuie să îi îndrume pe calea cea dreaptă pe toți credincioșii. De aceea, la Sfânta Spovedanie, fiecare om trebuie să se gândească că Preotul este „numai mar-

torul”, iar Cel care este prezent, (nevăzut de noi) este chiar Domnul Iisus Hristos, care știe și vede și cele mai ascunse ale inimii noastre. Trebuie să fim foarte sinceri, să fim smeriți, să ne recunoaștem absolut toate greșelile, și să renunțăm la păcatele mărturisite. Preotul urmărește firul faptelor noastre, ne arată calea pe care trebuie să mergem pentru a câștiga „Împărăția Cerurilor”.

Preotul, luminat fiind de Duhul Sfânt, ne călăuzește pe drumul cel bun, ne arată care sunt mijloacele prin care putem ajunge la Domnul. Între preot și credincios trebuie să fie o relație de respect, de ascultare și de smerenie față de duhovnic. Preotul trebuie să fie un model de sfințenie, ca nu cumva să smintească pe vreun credincios. Dacă ar face greșeli, nu este atribuția noastră să judecăm. Domnul Iisus a spus: „Fățarnice, vezi mai întâi bârna din ochiul tău, apoi paiul din ochiul altuia!” Sau, când au adus la El femeia adulteră, le-a zis: „Cine se simte fără de păcat, să arunce primul piatră”, pentru că la evrei, femeile care erau descoperite în fapt cu alt

bărbat, erau omorâte cu pietre. Încet-încet, pe rând, toți au lăsat pietrele și au plecat. Domnul scria ceva pe nisip. Ridicându-și ochii, a văzut-o singură și i-a spus: „Unde sunt pâ râșii tăi? Dacă ei nu te-au condamnat, nici Eu nu te condamn. Mergi în pace! Dar să nu mai păcătuiești!”

Bunul Dumnezeu să ne ierte și să ne ajute să nu mai păcătuim. Cât de bine ar fi, dacă fiecare și-ar vedea doar propriile greșeli! Lumea ar fi mult mai bună, dacă ne-am uita doar în ograda noastră, fără să mai bârfim, fără să mai judecăm pe altul, dacă nu am invidia și nu am râvni la bunul altuia, dacă fiecare s-ar mulțumi, doar cu cât are, dacă am scoate din inima noastră răutatea, răzburarea, dacă am lua ca exemplu pe Domnul Iisus și pe sfinți! „Eu sunt blând și smerit cu inima”.

Să nu uităm că Dumnezeu este iubire. Dumnezeu este bunătate. Dumnezeu este iertare. „Nu piroanele L-au ținut pe Hristos răstignit, ci iubirea” (Nicolae Steinhart)

„Credința în Dumnezeu te înalță, umple inima de pace și de frumusețe, dă sens și gust plăcut existenței telurice”. „Ea nu înseamnă că Dumnezeu va face ceea ce ceri tu. Credința este convingerea că El face ce este drept”. Emil Cioran spune că: „Omul religios începe cu credința în Dumnezeu, iar omul de știință sfârșește cu credința în Dumnezeu”.

„Numai credința neclintită mântuiește pe om aici și dincolo deopotrivă. Credința e puntea vie pentru prăpăstiile dintre sufletul zbuciumat și lumea plină de enigme, și mai cu seamă între om și Dumnezeu”. (Livu Rebreanu). „Tristețea voastră va naște bucurie” a zis Domnul. (Ioan 16, 6)

„Cine se luptă, acela și biruiește”, căci în „piața” Cerului nu sunt lucruri ieftine. Momentele de suferință și de jertfă sunt clipe de binecuvântare, căci lângă fiecare cruce se află și o înviere. Și ce dacă acum suferim și plângem neîncetat, căci „necazul nostru de acum, ușor și trecător, ne aduce nouă, mai presus de orice măsură, slava veșnică covârșitoare”. (Corinteni 4, 17) Omul suferinței este atletul cel mai bun al vieții, cu biruință slăvită care va fi răsplătită scump, cu premii veșnice”. „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El.” (Corinteni 2, 9)

Pentru a putea să ajungem și noi în acel loc gătit celor ce Îl iubesc pe Domnul, e nevoie mai întâi să avem pace cu noi înșine și cu toți cei din jur, că spune Însuși Hristos ucenicilor Săi: „**Pace vouă!**”, „Pacea Mea dau vouă!” Unde este pacea lui Hristos, acolo petrece și Hristos.

Răbdarea este trebuincioasă pentru mântuirea noastră, că zice Domnul: „Întru răbdarea voastră, veți dobândi sufletele voastre” sau „cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui”.

Iar **smerenia** este temelia tuturor virtuților evanghelice. Fără smerenie nimeni nu se poate mântui. Pentru a ne mântui e bine să ne socotim pe noi în fața lui Dumnezeu ca cel de pe urmă dintre oameni, iar pentru păcatele noastre să ne căim în permanență. E greu, dar nu imposibil.

Când mă gândesc la Sfinții Părinți, la monahi, la pustnici, la Sfinții Martiri și Mucenici, la cei care au renunțat de bunăvoie la viața comodă și au îmbrățișat viața smerită, întru ascultare, lipsuri de toate felurile, L-au iubit

pe Domnul mai presus de orice, au rămas în feciorie, în post și rugăciune neîncetată, mi se pare atât de departe mântuirea pentru mine! Nădăduiesc însă că, prin mila Sa cea mare și pentru rugăciunile Preasfintei Sale Maici, ale Îngerului păzitor și ale Tuturor Sfinților, mă va ierta și pe mine. Dar mai ales nădăduiesc că se va milos-tivi și pentru copiii mei, nepoții mei, părinții, frații și pentru toți cei ce cheamă numele Domnului în ajutor și pentru toți cei făcuți după „chipul și asemănarea Sa”. Văzând că a iertat, în ultimul moment, chiar și pe „tâlharul de pe cruce”, cel ce s-a căit și L-a rugat să îl primească în Împărăția Sa, mai prindem și noi curaj.

– Ajută-ne și pe noi, Doamne, să petrecem cu Tine și cu tâlharul cel ce s-a căit, în locul cel gătit celor ce Îl iubesc pe Dumnezeu!

– Ajută-ne, Doamne, să Te iubim din tot sufletul și ființa noastră, în primul rând pe Tine, așa cum ne-ai zis, ca să fim vrednici de Tine!

Că, „Cel ce iubește pe tatăl sau pe mamă, pe fiică sau pe fiu mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine”. Știm că este extrem de greu, să facem acest lucru, dar, gândindu-ne că Tu ne iubești pe toți, mai mult decât putem noi să iubim și că fără Tine nu suntem nimic și nu putem face nimic, ne încredințăm în mâinile Tale, atât pe noi, cât și pe toți cei dragi ai noștri. Dă-ne, Doamne cele de trebuință pentru sufletul și trupul nostru. Numai Tu știi de ce avem trebuință, numai tu știi de ce avem nevoie. Că „multe ne sunt îngăduite, dar nu toate ne sunt de folos” așa cum ne spune Sfântul Apostol Pavel. Dacă am putea înțelege la timp aceste lucruri, dacă am înțelege că sufletul are nevoie de cu totul altceva decât bunurile materiale după care alergăm noi în permanență, și pentru care uităm de Tine și ne ancorăm mai mult în cele trecătoare! Să nu uităm că „nu plecăm în Rai cu sacul, nici cu carul tras de boi”, așa cum spune un cântec popular. Dacă ne-am uita mai atenți la craniile celor de la Cimitir, atunci când se dezgroapă vreun mort și ne-am întreba care este bogatul și care este săracul, am vedea că nu este nicio diferență, dimpotrivă, toți suntem pământ și în pământ ne vom întoarce.

Dacă am învăța ceva din „Cartea lui Iov”, care a văzut în lumea asta atât bogăția extremă, cât și sărăcia extremă, și am trage învățămintele pe care ni le-a spus, ca să Îl punem pe Dumnezeu deasupra tuturor, indiferent de situație! Atunci când suferim vreo pagubă, să zicem ca și Iov, detașat: „Dumnezeu a dat, Dumnezeu a luat, fie numele Domnului binecuvântat”. Sau „gol am ieșit din pântecele mamei mele, gol mă voi întoarce în pământ”.

Am văzut câtă atenție i-a acordat Dumnezeu lui Iov, că Dumnezeu nimic nu trece cu vederea. Văzând răbdarea lui Iov și dragostea lui față de Dumnezeu, Dumnezeu i-a întors cu mult mai mult decât îi dăduse înainte. Numai că Iov era conștient de tot ceea ce primise de la Dumnezeu și nu și-a pierdut nădejdea, dimpotrivă, s-a încredințat cu totul în mâinile Domnului. Așa ar trebui să gândim și noi, că fără ajutorul lui Dumnezeu nu putem face nimic.

Nu ar trebui să așteptăm ca bogatul din Parabola „Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr”, până când vedem că nimic nu folosim din cele trecătoare. Bogatul, nu are nici măcar un nume, pe când săracul, se numește Lazăr. El, care a zăcut pe grămada de gunoi de la poarta celui bogat, nici măcar nu a fost observat, ba mai mult,

rănilor lui erau curățate de câini, care veneau și lingeau rănilor lui. Bogatul „îmbrăcat în porfiră” a trecut nepăsător pe lângă cel ce este „om după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, locuind în lux și îmbuibare și nici măcar nu l-a observat pe „săracul Lazăr”, decât atunci când l-a văzut în „sânul lui Avraam”, iar el era în lad. Atunci a știut și cum îl cheamă, l-a cunoscut și pe Avraam și i s-a adresat politicos cu apelativul „Părinte Avraame”.

Când ajungem acolo, noi nu mai putem să facem nimic pentru noi, doar Biserica, prin rugăciunile slujitorilor săi și urmașii pe care i-am crescut și educat în frica de Dumnezeu, dacă am făcut-o! Dacă am fost și noi nepăsători cu copiii noștri, dacă ne-am îngrijit doar de cele materiale, iar de sufletul copiilor noștri nu ne-am îngrijit, cine se va mai ruga pentru noi? De aceea se spune la Sfânta Liturghie: „Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte!”...

Dumnezeu nu condamnă bogăția, că nici bogăția, nici sărăcia nu ne duc în Rai, ci modul în care le administram. Că nici cei săraci nu se mântuiesc dacă nu depun niciun efort.

Dacă sunt săraci pentru că nu pot să muncească, pentru că sunt bolnavi, pentru că sunt bătrâni, sărăcia se justifică, dar dacă, din lene, nu facem nimic, atunci nu folosește la nimic. Că nici bogatul nu e judecat pentru că este bogat, ci pentru folosirea averii în mod egoist, pentru că nu împarte cu cei lipsiți, cu cei bolnavi, orfani, strămtorați, condamnați prin închisori etc.

Să ne aducem aminte de Sfinții Ierarhi: Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu, Nicolae al Mirelor Lichiei, etc. care au împărțit averea lor săracilor și au câștigat Împărăția Cerurilor. Dumnezeu îi lasă pe cei bogați pentru a-i ajuta și pe cei sărmani. Ne spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „Ești bogat? Foarte bine! Ești zgârcit? Foarte rău! Nu bogații vor fi osândiți, ci aceia, care slujesc bogăției!”

Să nu credem că doar cei bogați ajung sfinți. Sfințenia este mult mai amplă, la sfințenie ajung cei ce-L iubesc pe Dumnezeu din toată inima lor, din tot sufletul lor, din tot cugetul lor, iar pe aproapele ca pe sine însuși, așa cum sunt date poruncile. Sunt foarte mulți sfinți care au fost de o sărăcie lucie. Îl avem model pe Sfântul Dimitrie cel Nou din Basarabi, pe Sfânta Muceniță Filoftea, Sfântul Ierarh Spiridon, (la început) etc., care au trăit în credință nestrămutată, au trăit pentru a-și câștiga un loc în Împărăția cea Cerească.

Să nu îl uităm nici pe Sfântul Nectarie de la Eghina, care mic fiind, era obligat să muncească pentru a-și ajuta mama și ceilalți doi frați. Într-o iarnă era atât de dezamăgit și trist pentru că nu reușise să strângă bani pentru a-i trimite mamei, încât i-a scris o scrisoare Domnului Hristos, sus, în cer. Îi povestea cu durere în suflet, neputința lui, de a-și ajuta părinții și frații. A scris pe plic adresa:

„Domnului Iisus Hristos, sus, în cer”. Bunul Dumnezeu nu a trecut cu vederea rugămintea băiețelului și a rânduit ca scrisoarea lui să cadă în mâna unui bătrân negustor cu suflet bun. Citind scrisoarea, cu ochii plini de lacrimi, a pregătit tot ce scrisese copilul, a făcut un pachet cu multe hăinuțe și bunătăți și le-a trimis viitorului Sfânt Nectarie, ca din partea Domnului Iisus Hristos.

Când era directorul unui seminar, i-au adus niște băieți care se bătuseră între ei, ca să fie pedepsiți. Sfântul Ierarh Nectarie le-a spus, cu bunătate, că o să postească

el în locul lor și o să-L roage pe Bunul Dumnezeu să le lumineze mințile ca să nu se mai bată. A fost o pedeapsă mult mai aspră pentru bătăuși, decât o pedeapsă fizică. A fost o lecție de viață pe care nu au uitat-o niciodată.

Când omul de serviciu al Seminarului s-a îmbolnăvit și nu mai putea lucra, pentru a nu-și pierde slujba, Sfântul Nectarie, Directorul Seminarului, a spălat grupurile sanitare și a făcut curățenie în locul lui. Cine, în zilele noastre ar fi procedat la fel? Nimeni! Prin astfel de fapte bune, ne arătăm empatia față de cei în nevoie, față de cei bolnavi sau lipsiți. Empatia și smerenia, sunt flori rare ce nu cresc în tot locul! Lumea aceasta ar fi mult mai bună, dacă oamenii s-ar ajuta între ei, ar dăruia din inimă și celor ce duc lipsă, i-ar ajuta pe cei bolnavi, i-ar vizita

în spitale, i-ar cerceta și pe cei din închisori, măcar le-ar spune o vorbă bună, i-ar mângâia în necazul lor!...

Acum, noi nu mai avem simpatie față de nimeni, empatie, nici atât. Parcă ne bârfim și mai mult între noi, ne invidiem, ne urâm, dorim răul celorlalți, uneori și fără motiv. Ce trist! Sfântul Evangelist Matei ne învață: „iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc, rugați-vă pentru cei ce vă vatăcă și vă prigonesc, ca să fiți fiii ai Părintelui vostru Cel din Ceruri, că El răsare soarele Său și peste cei buni și peste cei răi și plouă și peste cei drepti și peste cei nedrepți!”

Dumitra Groza

(fragment din volumul „Copilăria la țară”)

Sursă foto: paltin-petruvoda.ro

Despre trebuința smereniei!

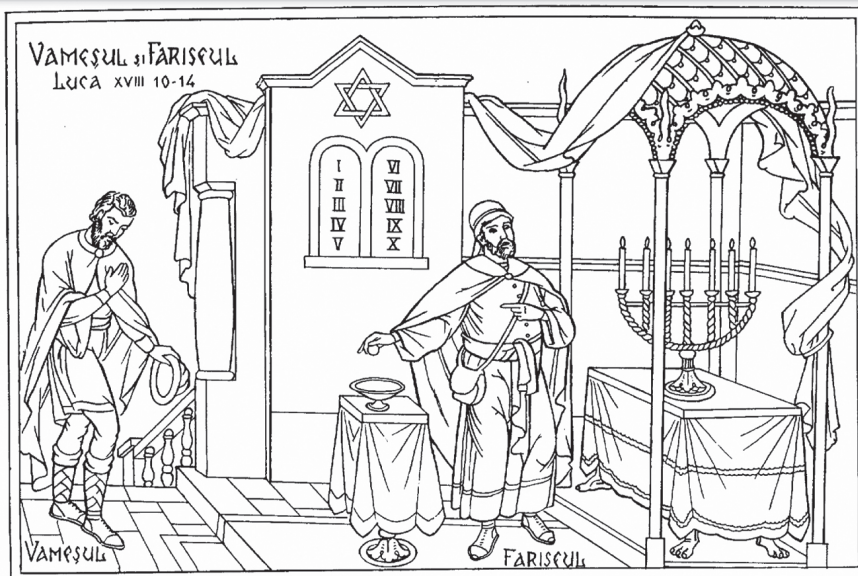
„Fiule! Când vrei să te apropii să slujești Domnului Dumnezeu, gătește-ți sufletul tău spre ispită. Încordează inima ta și fii tare și să nu te tulburi în timpul încercării. Lipește-te de Domnul și nu te depărta, ca să fii înălțat la sfârșitul vieții. Tot ce ți se va întâmpla, primește cu plăcere și în necazurile tale fii îndelung-răbdător. Că în foc se lămurește aurul, iar oamenii cei plăcuți Domnului, în cuptorul smereniei” (Înțelepciunea lui Iisus, fiul lui Sirah/Ecclesiasticul, 2, 1-5).

Oricine vrea să aducă jertfă lui Dumnezeu trebuie să se păzească spre a nu fi atacat de cel rău, care vrea să întineze orice, să murdărească toata fapta făcută de om, ca aceasta să-și piardă plata înaintea lui Dumnezeu. Chiar în ceasul în care vrei să aduci mulțumire lui Dumnezeu, el se ridică cu ispitele sale pentru ca să te osândească în fața

frate, să vadă pricina de atâta bucurie și săltare a acelor spurcați diavoli, și apropiindu-se bătrânul de chilia fratelui, dracii, văzându-l venind asupra lor, rușinându-se, s-au dat în lături ca niște câini, unul într-o parte, altul într-alta, și așa depărtându-se, au fugit. Iar bătrânul apropiindu-se de fereastra chiliei fratelui unde stau săltând acei draci, l-a auzit pe acela în chilie citindu-și pravila cu glas mare la fereastră. Și îndată a priceput și a cunoscut bătrânul, că pricina bucuriei și săltării spurcaților draci este citirea fratelui cu glas mare și intrând la dânsul în chilie, l-a găsit stând la fereastră și citind. Fratele, îndată lăsându-și citirea, s-a închinat după obicei, cu smerenie. Atunci bătrânul i-a zis: fiule, mai de folos ți-ar fi ție de te-ai culca în chilia ta și să dormi toată ziua decât să citești cu așa sunet în glas, precum citești. Căci nu-ți este de nici un folos, ci este bu-

curie și veselie și săltare dracilor. Acum, iată am gonit doi draci de la fereastra ta, care se bucurau și săltau ascultând și auzind glasul citirii tale și pe care i-am văzut de la chilia mea, ascultând și săltând la fereastră. Dintr-adins am venit la tine, fiule, că să-ți părăsești acel sunet de glas în rugăciunea și citirea ta, și să-ți citești pravila și rugăciunea călugărește, în taină, după cum ne-a poruncit nouă Domnul Hristos și Sfinții Părinți, iar nu cu sunet de glas întru auzirea oamenilor și a dracilor. Zis-a fratele: dar ce să fac, părinte, că eu așa m-am obișnuit și m-am deprins a citi și în alt chip nu pot să citesc? Că de voi citi în taină, îmi pare că nu înțeleg, și nici nu știu ce citesc și de citirea în taină eu nu mă îndulcesc, nici nu simt umilință, sau ceva de folos pentru inima mea.

Zis-a lui bătrânul: dacă nu simți, fiule, umilință în inima ta și zici că nu te folosești de rugăciunea și citirea ta când te rogi și citești în taină, apoi cum te vei umili și te vei folosi de rugăciunea și citirea ta, pe care o faci cu sunet și cu glas întru auzirea oamenilor și a dracilor, întru lauda, fericea și slăvirea oamenilor și întru bucuria, mângâierea și săltarea dracilor? Această citire Dumnezeu nu o iubește și Sfinții Părinți nu o primesc. Cum și în ce chip trebuie să ne citim rugăciunea și pravila, Însuși Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca Cel ce este pururea purtător de grijă pentru binele, folosul și mântuirea noastră

lui Dumnezeu, așa cum a făcut în Templu din Ierusalim cu fariseul, sau cum încearcă să facă cu fiecare dintre noi, fie să ne mândrim cu faptele noastre cele bune, fie cu faptele rele pe care nu le-am făcut.

În Patericul Egiptean găsim consemnată această istorisire: „6) Un bătrân oarecare duhovnicesc dintr-o mănăstire, a văzut odată, la fereastra chiliei unui frate, doi draci care stăteau și ascultau la fereastra lui, și ascultând puțin, începeau a sălta; și iar stând, ascultau și iar începeau a sălta și așa făceau câțva timp. Iar bătrânul văzând, s-a sculat de unde ședea și privea, și a mers la chilia aceluia

cu însăși gura Sa ne-a învățat pe noi și pururea ne învață la Sfânta Evanghelie zicând: când vei vrea să te rogi și să-ți citești pravila, intră în camera ta și închide ușa ta. Așa citește și te roagă în taină Părintelui tău. Și Părintele tău, care vede și aude tainele, Acela îți va da ție la arătare mila și darurile Sale. Și iarăși zice: când vă rugați, nu grați multe vorbe în rugăciunea voastră, ci în scurta vorbă și deasă să fie rugăciunea și citirea voastră! Deci din citirea și rugăciunea săvârșită în acest chip, se naște umilința și folosul sufletului spre mântuire. În acest chip toți Sfinții Părinți își citeau pravila și rugăciunea lor. Și pentru aceasta toți Părinții, când își făceau chilia, își făceau și cămară osebită, să le fie pentru rugăciunea și pravila lor. Deci, și tu, fiule, de vrei să te folosești și să-ți fie primită rugăciunea, citirea și pravila, așa urmează și te vei mântui. Iar de nu vei voi să urmezi și să faci așa, să știi că în zadar îți va fi toată zăbava citirii, a pravilei și a rugăciunii” (Capitolul XIV – Pentru că nu se cade a-și arăta cineva viața și faptele sale cele bune înaintea oamenilor pentru laudă, ca să-l laude și să-l fericească pe el oamenii).

În cazul fariseului, chiar dacă lucrurile pe care le amintea în așa-numita sa rugăciune de mulțumire erau adevărate, faptul că spunea lucrurile din mândrie, amintindu-și milosteniile făcute și osândind în același timp pe aproapele său, s-a condamnat pe sine înaintea lui Dumnezeu spre deosebire de vameș care își mărturisea păcatele cu smerenie. Mărturisirea acestuia a fost bine-primită înaintea lui Dumnezeu, pentru că după cum spun Sfinții Părinți, este mai greu a-ți mărturisi păcatele, decât a-ți mărturisi dreptatea, pentru că cel conștient de dreptatea sa uită păcatele pe care le-a săvârșit și neagă ajutorul primit de la Dumnezeu în împlinirea binelui, pe de o parte, iar pe de alta, începe să-i judece pe cei care nu au făcut fapte asemenea lui. Dumnezeu privește spre cel împovărat de propriile fărâdelegi, pe care și le recunoaște, și de osândirea aruncată de fariseu asupra lui, și pentru că s-a smerit înaintea Sa, a plecat mai îndreptat de la Templu decât fariseul.

Fariseul, în copleșitoarea sa mândrie, s-a înălțat pe sine înaintea lui Dumnezeu, încât considera că el nu este ca ceilalți oameni, că el singur săvârșește binele, în timp ce toți ceilalți sunt răpitori, nedrepti și preadesfrânați, și osândindu-l pe vameș, l-a umilit înaintea lui Dumnezeu, în timp ce el, mândrindu-se, considera că doar el postește și dă zeciuială din tot ceea ce câștigă. Dar semețindu-se, el a pierdut dreptatea, și a zădărnicit răsplata, din cauza prea marii încrederi în sine, astfel nu a mai așteptat ca Dumnezeu să judece faptele sale, ci judecata și-a pronunțat-o el însuși. Aceasta în timp ce vameșul, conștient de păcatele sale, nu îndrăznește nici ochii să-și ridice, ci cerea doar îndurarea, mila lui Dumnezeu. S-a cercetat pe sine și s-a judecat singur pe sine, iar nu pe alții, pentru starea în care se afla, și își bătea pieptul din care ieșiseră atâtea rele, nu pentru altceva, decât pentru a primi iertare.

Vorbind despre păcatul mândriei, Sf. Ioan Scărarul spune: „1. Mândria este tăgăduirea lui Dumnezeu, născocirea dracilor, disprețuirea oamenilor, maica osândirii, nepoată a laudelor, semnul nerodniciei, izgonitoarea ajutorului lui Dumnezeu, înaintemergătoarea ieșirii din minți, pricinuitoarea căderilor, pricina luării în stăpânire (de draci), izvor al mâniei, ușa fățarniciei, cauza nemilostivirii, păzitoarea păcatelor, contabilă amarnică, judecătoarea oamenilor, potrivnica lui Dumnezeu, rădăcina

hulei. 2. Începutul mândriei e sfârșitul slavei deșarte. Mijlocul ei este disprețuirea aproapelui, vestirea nerușinată a osteneților proprii, lauda de sine în inimă, ura muștrării. Iar sfârșitul ei este tăgăduirea ajutorului lui Dumnezeu, fâlire cu râvna sa, nărav drăcesc. 3) Să ascultăm toți cei ce voim să scăpăm de groapa aceasta. Patimii acesteia îi place de multe ori să-și ia hrana chiar din mulțumirea adusă lui Dumnezeu. Căci la început nu se gândește să tăgăduiască cu nerușinare pe Dumnezeu. 4. Am văzut om mulțumind lui Dumnezeu cu gura și fâlindu-se cu cutgetul. Mărturisește despre aceasta fariseul acela care a spus în chip fățarnic: «Îți mulțumesc, Dumnezeule» (Lc. 18, 11)” (Scara Sfântului Ioan Scărarul, trad., intr., și note Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, FR. IX, EIBMBOR, Buc., 1980, pp. 278-279).

Sf. Ioan Scărarul îndeamnă pe cei ce se mândresc, să facă aceasta cu cele care le-au în-făptuit înainte de naștere și fără contribuția minții, căci cele de după naștere ca și nașterea însăși și mintea și trupul sunt dăruite de Dumnezeu: „15. E rușine să se mândrească cineva cu podoba străină, dar e nebunia cea mai de pe urmă să se fălească, prin închipuirea de sine, cu darurile lui Dumnezeu. Fălește-te numai cu înfăptuirile tale dinainte de naștere. Căci cele de după naștere Dumnezeu ți le-a dăruit, ca și nașterea însăși. 16. Numai virtuțile ce le-ai înfăptuit fără minte sunt ale tale. Căci mintea ți-a dăruit-o Dumnezeu. Arată nevoințele purtate fără trup, numai din sânguința ta. Căci trupul nu e al tău, ci al lui Dumnezeu” (Ibidem, pp. 281-282). Și ca remediu împotriva acestei patimi el ne învață că avem nevoie de ajutor dumnezeiesc, ascultare și smerenie: „27. Nu știu cum, dar mulți din cei mândri nu se cunosc pe ei și, socotind că sunt nepătimiși, și-au văzut sărăcia (de virtute) în ceasul ieșirii din viață. Cel stăpânit de ea, va avea nevoie de Domnul. Căci fără folos îi va fi ajutorul de la oameni” (Ibidem, pp. 284-285).

În privința faptelor și osteneților pe care le face omul înainte lui Dumnezeu, ele au rolul de a ne schimba, de a ne ajuta în urcușul duhovnicesc, căci ce răsplată este în a posti de două ori pe săptămână, dacă acest post te duce la îngâmfare și te face să te mândrești și să devii egoist. De asemenea, dacă dai milostenie din averea ta, dar te mândrești cu aceasta, și judeci pe cei care nu fac ca tine, nu faci altceva decât să-ți atragi mânia lui Dumnezeu prin judecata aproapelui, aducându-ți laude singur, fără să fii încununat cu adevărat. Așteaptă decizia Dreptului Judecător, căci vorbești cu Cel care le știe pe toate, pentru că nimeni nu se încununează pe sine, așa cum nimeni, sănătos fiind, nu râde de cel care este bolnav și ținut la pat, ci se teme că ar putea și el să ajungă supus unor astfel de suferințe. Tot astfel, slăbiciunea unora nu trebuie să fie un prilej de laudă pentru cei sănătoși, așa cum mândria este străină de înțelepciunea fricii de Dumnezeu, căci după cum spune Sf. Ap. Iacov: „Unul este Dătătorul legii și Judecătorul: Cel Care poate să mântuiască și să piardă. Iar tu cine ești, care judeci pe aproapele?” (Iac. 4, 12) sau Mântuitorul Hristos: „Nu judecați și nu veți fi judecați; nu osândiți și nu veți fi osândiți” (Luca 6, 37).

Pr. Gheorghe Ionașcu

(predică la Duminica a XXXIII-a după Rusalii, a Vameșului și Fariseului, Sf. Ev. Luca 18, 10-14, 13 februarie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Un fiu se întoarce acasă

În această Duminică, îl amintim pe fiul risipitor. Ne amintim de păcatele acestuia, de dorința sa de a se întoarce și de a-și cere iertare tatălui său, de primirea călduroasă a tatălui și de revolta fratelui celui mare. Ne punem întrebarea legitimă: „Sunt actele de penitență necesare, în cazul unor păcătoși care vor să se pocăiască?”.

Biserica, prin Sf. Părinți, a ajuns la concluzia că ele sunt necesare, dar asta depinde și de context. Tâlharului pe Cruce i s-a spus de Domnul: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai”, deoarece pocăința lui a fost spontană, în condiții de suferință extremă. El nu a mai avut timp să facă penitență așa cum ar fi trebuit, prin urmare, i s-a considerat ca pocăința această cerere a lui către Mântuitorul: „Pomeniște-mă, Doamne, când vei veni în împărăția Ta” (Luca 23, 42).

Totuși, ați putea zice, dacă se fură ceva și se produc niște daune, trebuie ca hoțul să dea înapoi ce a furat, să compenseze aceste daune, pentru a fi iertat de Dumnezeu? Compensarea daunelor este, oare, o condiție *sine qua non* a iertării? Nu este. Dumnezeuște, compensarea nu este o condiție *sine qua non* pentru iertare. Omeneste însă ar fi, și anume atunci când e vorba de daune materiale, de pildă, și când, iertat fiind, te poți bucura totuși în continuare de cele însușite pe nedrept. În cazul acesta, a rămâne cu ele nu poate liniști conștiința. Și nu satisface dreptatea.

Dacă te-ai hotărât să te pocăiești, restituie ce-ai furat, dacă e vorba de păgubirea cuiva. De aceea, duhovnicii prescriu întoarcerea pagubelor. Când e posibil. Tâlharul de pe Cruce nu mai avea această șansă. Lui nu i s-a mai cerut nimic. I s-a zis: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai”. Și i s-a zis aceasta, pentru că a recunoscut că era vinovat, că era condamnat la crucificare pe bună dreptate. Într-un fel, se spovedise. Și Marele Duhovnic îl absolvise.

Același cuvânt: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”, a fost întrebuințat de Mântuitorul și față de Zaheu. Deci: pe loc Zaheu l-a primit pe Iisus în casa sa și s-a căit pentru ceea ce a făcut. El, însă, a promis că va da înapoi tot ceea ce luase pe nedrept. A făcut prin aceasta dovada palpabilă a pocăinței lui. Împrejurările n-au fost similare, cu tâlharul și cu Zaheu, dar li s-a aplicat un tratament similar. Tâlharul nu mai avea șansa compensării, pe când Zaheu o avea și o promitea. Logica acestui tratament similar e de la sine înțeleasă. Ceea ce contează e pocăința.

Actele de penitență și compensarea sunt urmări ale pocăinței, nu condiționări ale iertării. Ele vin ca o consecință firească, mai degrabă ca o hotărâre proprie, decât impusă din afară. Cel ce se pocăiește vrea să-și facă lui însuși dovada că s-a îndreptat, că a înțeles. Iertarea obligă. Ea trebuie urmată în chip firesc de compensare. O „pocăință” fără compensare e o falsă pocăință, desigur, când e vorba de bunuri, așa cum am specificat mai înainte. În alte cazuri, de pildă când penitentul a cauzat daune morale, compensarea prin acte de penitență e de resortul hotărârii duhovnicului. Și acestea pot fi reparate direct, nu numai prin metanii sau alte mijloace care rămân în afara celui păgubit.

Și pe vameșul din cealaltă parabolă, a vameșului și a fari-seului, Mântuitorul l-a declarat „îndreptat” din momentul în care s-a declarat păcătos, deci când și-a recunoscut vinovăția. Recunoașterea adevărată nu poate fi urmată decât de schimbarea stării de dinainte și de dorința chiar a celui iertat de a-și proba

schimbarea. Recunoașterea doar formală, zicerea din rutină „Sunt păcătos” nu valorează nimic în fața lui Dumnezeu.

Acest „astăzi” mai are însă și un înțeles mai larg: „Ascultă chemarea când ți s-a făcut.” Ascult-o cât mai ești pe pământ: „Astăzi, zice psalmistul, de veți auzi glasul Lui, să nu vă învârtosiți inimile voastre” (Psalm 94, 8). Ascultarea de un astfel de „astăzi” de aici aduce promisiunea unui „astăzi” dincolo: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai!”

Așadar, întoarcerea, căința sunt sancționate cu iertarea imediată. Acesta e lucrul esențial. Penitența de după iertare e un act de recunoștință, o stare de suflet. Tertulian scrie despre aceasta: „Pocăința este dată spre curățirea minții, pentru ca orice întinăciune ar fi pricinuit, ori-ce pete ar fi adus neștiința în inima omului, pe acestea mărturisindu-le, înlăturându-le și dându-le afară, pocăința să-l pregătească Duhului Sfânt un să-lăș curat în inimă, unde El să vină și să Se așeze de bunăvoie, împreună cu bucuriile Sale cerești” (Despre pocăință, 2, 6).

Marii duhovnici de altădată au fost și ei preocupați de timpul de pocăință necesar îndreptării. Experiențele lor i-au învățat că în acest domeniu al conștiinței operează mai mult intensitatea decât durata. De pildă în Pateric, în cartea bătrânilor nevoitori spre sfințenie, se spune că: „De va voi omul, de dimineața până seara poate ajunge în măsura dumnezeiască.” Deci poate nu numai să obțină iertarea de păcate, ci poate ajunge la sfințenie. De dimineață până seara!

Se povestește că s-a întâlnit un tâlhar vestit cu un duhovnic vestit. Și au stat de vorbă. Tâlharul se căia de tot ceea ce făcuse. Spunea: „Părinte, oricâtă penitență aș face, nu sunt vrednic să mă ierte Dumnezeu.” Duhovnicul l-a mângâiat: „Nu chiar oricâtă! Șapte ani ar fi de ajuns.” Tâlharul nu acceptă: „Nu, părinte, e prea puțin pentru câte am făcut eu.” Atunci bătrânul i-a spus: „Dacă e așa, trei ani vor fi de ajuns.” „Nu se poate, părinte, ești prea indulgent, ești prea îngăduitor cu mine.” Bătrânul i-a spus din nou: „Atunci trei zile vor fi de ajuns.” Tâlharul s-a scandalizat: „Nu se poate, părinte, dumneata nu mă iei în serios. Eu am făcut atâtea rele, încât nu mi le poate ierta Dumnezeu niciodată.”

Apropiindu-se de dânsul, bătrânul duhovnic i-a spus: „Știi ce? Ia zi «Tatăl nostru».” Și tâlharul a zis «Tatăl nostru». În momentul când a ajuns la cuvintele: „Și ne iartă nouă greșelile noastre”, bătrânul preot l-a binecuvântat și el și-a dat duhul, iertat de toate păcatele lui. În această întâmplare adevărată, ceva este foarte curios. Și anume e curios mersul în două sensuri. Preotul mergea în sensul scăderii penitenței, iar tâlharul mergea în sensul creșterii răspunderii lui. Și pe măsură ce tâlharul respingea scăderea pocăinței, în aceeași măsură de fapt își creștea creditul în vederea iertării, pentru că tot mai mult își recunoștea greșeala și dorea să se pocăiască.

Când a ajuns ca preotul să-i reducă la aproape nimic timpul de penitență, el ajunsese de fapt la maximum de căință. Și atunci drept a fost duhovnicul când, la maximum de căință, i-a redus penitența la simpla cerere: „Și ne iartă nouă greșelile noastre.” Rugăm pe Bunul Dumnezeu să ne dea gând de întoarcere, de pocăință, de schimbare a vieții, ca și fiului risipitor din parabolă, astfel ca să ni se zică și nouă de Hristos, la sfârșitul vieții noastre: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai”. Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la Duminica XXXIV-a după Rusalii, a Întoarcerii Fiului Risipitor, Sf. Ev. Luca 15, 11-32, 20 februarie)

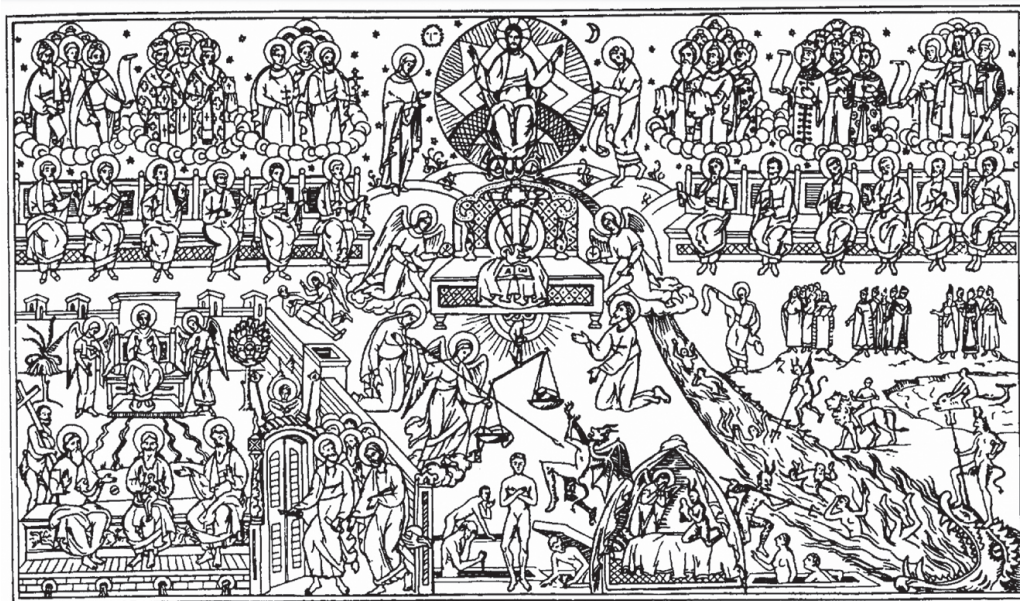
Duminica Înfricoșătoarei Judecăți

În seara aceasta, urmează să lăsăm sec de carne. E adevărat că „nu mâncarea ne va așeza înaintea lui Dumnezeu” (I Co. 8, 8). În aceasta, nu e un îndemn pentru a nu posti. Însă, e la fel de adevărat și faptul că nu trebuie să ne axăm doar pe postul trupesc fiindcă „nici dacă vom mânca, nu ne prisosește, nici dacă nu vom mânca, nu ne lipsește”. De aceea, nu trebuie să facem confuzie între postul pe care trebuie să-l ținem și o anumită dietă alimentară.

Libertatea noastră nu trebuie să ajungă motiv de sminteală pentru ceilalți de lângă noi deoarece aceasta poate „să ajungă poticnire pentru cei slabi” (v. 9). Astfel, pe lângă drepturile pe care fiecare dintre noi le are, nu trebuie să uităm vreodată că avem și anumite datorii față de aproapele nostru. Oamenii care nu vor să pos-

mult, Dumnezeu nu vrea „moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa și să fie viu” (Iz. 33, 11). Însă, Dumnezeu trebuie să fie și drept față de toți oamenii. Cum ar fi dacă la școală, toți elevii ar avea doar note de 10 la toate materiile fără ca aceștia să depună un efort pentru a le obține. Care dintre aceștia s-ar strădui să mai învețe la vreuna dintre acestea?

Așa ar fi și cu mântuirea noastră dacă s-ar obține fără nicio condiție, s-ar ajunge în situația ca nimeni să nu mai săvârșească fapte bune. Însă, faptele bune n-ar trebui să fie săvârșite doar pentru a fi răsplătiți pentru acestea. Ideal ar fi să-i ajutăm pe ceilalți fără să cerem să pri-mim ceea ce credem că am merita să avem imediat. Dumnezeu ne oferă ajutorul Său fără ca El să aștepte imediat ceva în schimb. El e atât de bun încât

„face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti” (Mt. 5, 45). Ne punem întrebarea de ce e necesar ca pe lângă Judecata Particulară, care are loc după moartea fiecărui om, să mai aibă loc încă una pentru toți oamenii, adică una Universală.

Motivul e tot unul de bunătate și iubire a lui Dumnezeu. Acesta dă șansă unui număr în-semnat de oameni să se mântuiască. Astfel, dacă unii oameni n-au reușit să dobândească mântuirea la

tească, găsesc foarte ușor motiv pentru a nu face acest lucru. Ei zic că au văzut pe cei care ar trebui să țină post că nu fac și deci nici măcar ei nu sunt datori s-o facă. A imita un exemplu negativ e foarte ușor, din păcate. Însă, nu doar că păcătuim față de semenul nostru atunci când facem așa ceva, ci mult mai grav e că greșeala noastră e făcută „față de Hristos” (v. 12), „care a murit” (v. 11) pentru noi toți. Deci, pentru a nu ajunge cumva să-l ispitim pe cel de lângă noi, ar fi bine ca măcar în preajma sa, să ne abținem de la hrănirea lăcomiei pântecelui nostru. Dacă la Apostol, s-a vorbit despre acest tip de post, la Sf. Evanghelie se relatează despre importanța săvârșirii faptelor bune față de cei care se găsesc în diverse suferințe. Astfel, ni se arată că postul pe care suntem datori să-l ținem nu se rezumă la un simplu regim alimentar. Dacă sunt oameni care nu pot să postească de mâncare, cu siguranță că a săvârși fapte bune nu e imposibil pentru oricare dintre aceștia.

Titlul pericopei evanghelice ar putea să ne sperie atunci când îl auzim prima oară. Însă, această judecată va fi așa doar pentru cei care în timpul vieții lor au fost egoiști și indiferenți față de semenii lor. Precum un judecător n-are ca scop să-l pedepsească pe cel ce e acuzat de către un procuror că ar fi greșit, cu atât mai

prima judecată, în funcție de efectele faptelor pe care le-au săvârșit aceștia după trecerea lor în veșnicie, ar putea să-i ducă în Rai. Însă, atunci când facem o faptă bună, nu trebuie să așteptăm de la noi acest lucru. E adevărat că un rol important în răspunsul pe care îl vor primi oamenii a Judecata Finală îl va avea și pomenirile pe care le facem pentru cei adormiți. Chiar dacă aceștia ar fi ajuns deja în Rai, aceste pomeniri ne vor ajuta pe noi, dacă nu și pe cei aflați în lumea cealaltă. O dovadă supremă a iubirii infinite a lui Dumnezeu e și faptul că la ultima judecată, oamenii vor avea șansa doar de a progresa în starea lor, și nu de a regresa. Însă, la aceste două judecăți, nu vor conta faptele rele pe care le-am săvârșit și care au fost mărturisite la Taina Sf. Spovedanii. Această Sf. Taină trebuie s-o căutăm cât mai des. Ne putem spovedi oricând simțim nevoia că trebuie s-o facem. E obiceiul ca Sf. Spovedanie să fie făcută o singură dată pe an. Dar cum ar fi ca trupul nostru să fie spălat doar o singură dată în timpul unui an? Să ne spovedim, așadar, cât mai des cu putință.

La sfârșitul lumii, Dumnezeu va despărți „oile de capre” (25, 32). Oaia e un animal blând. Termenul de „capră”, știm bine ce sens negativ a primit de-a lungul timpului. De aceea, se folosesc numele acestor două

viețuitoare în textul biblic. Atunci, nu vom mai avea libertatea de a alege unde vrem să fim. E normal ca toți să vrea să fie în dreapta Mântuitorului. Doar că din nefericire, precum pentru fecioarele neînțelepte va fi prea târziu pentru a mai schimba ceva. Dar care vor fi faptele care vor conta înaintea lui Dumnezeu în acele momente?

Răspunsul e acela că importante vor fi faptele concrete pe care le-am săvârșit față de cei aflați în situații foarte dificile. Câți oameni din lumea aceasta ar dori să aibă ceva de mâncare? La câți dintre aceștia nu le e și sete, dar n-au cu ce și-o potoli? Nu mai vorbim de cei care ar da orice ca să fie sănătoși. Când vorbim de apă, mâncare și sănătate, ar părea că vorbim despre lucruri banale pentru noi. Însă, acestea reprezintă pentru mulți oameni un lux.

E adevărat că nu-i putem hrăni pe toți oamenii din lumea aceasta. Însă, din puținul nostru, putem să-i oferim ceva absolut necesar vieții celui care are nevoie cu adevărat. Putem renunța la ceea ce n-avem nevoie în mod concret. Să nu căutăm să ne scuzăm zicând că bogații lumii trăiesc în averi enorme, dar pe ei nu-i inte-

resează de cei mai săraci dintre noi.

Vedem cum Dumnezeu nu face diferență între oameni. Dacă pentru a cumpăra ceva de la magazin, avem nevoie de bani pentru a o face, în schimb, pentru a intra în Rai, ni se va cere un număr cât mai mare de fapte bune pe care le vom săvârși în timpul vieții noastre.

Atunci când spunem „Tatăl Nostru”, înseamnă că toți suntem frați. Hristos fiind și El Fi-ul lui Dumnezeu, înseamnă că acel om aflat în necaz e fratele Său. Ne dorim cu toții să trăim într-o lume mai bună. Însă, pentru a avea așa ceva, e nevoie ca fiecare dintre noi să încerce să fie mai bun față de ceilalți. Așa cum Dumnezeu ne ajută mereu și noi să ne străduim să le acordăm ajutorul nostru celor care ni-l solicită. Să depunem efortul să împlinim cele pe care ni le-a zis Hristos. Să fim în fiecare zi mai buni. Răsplata va fi una veșnică. Amin.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu

(reflecție la Duminica Lăsăturii sec de carne,
Sf. Ev. Matei 25, 31-46, 27 februarie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Sfinții Cuvioși Ioan Casian Romanul și Gherman din Dobrogea

„Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi” (Psalm 67, 36)

Sfinții sunt „prieteni lui Dumnezeu”, sunt oamenii care au ajuns la desăvârșire prin viața lor plină de virtuți. Nici un neam creștin nu este lipsit de acest dar al sfințeniei.

Prin predica Sfântului Apostol Andrei și prin lucrarea misionarilor creștini, neamul românesc a fost binecuvântat de oameni care, prin viața lor închinată urmării lui Hristos, s-au învrednicit de darul sfințeniei. Toți sfinții pe care i-a dat Dumnezeu, în decursul istoriei, neamului românesc îi regăsim în toate lunile anului bisericesc, fiind însemnați cu albastru.

Acești sfinți sunt rugători în cer pentru neamul românesc. Ei au fost oameni duhovnicești care au căutat toată viața lor mântuirea, iar pentru nevoia lor ascetică s-au învrednicit de cununa sfințeniei. Smerenia este o trăsătură caracteristică pe care o găsim la toți acești oameni sfinți și mai ales la toți sihaștrii care s-au desăvârșit duhovnicește în munții noștri.

Biserica Ortodoxă cinstește în data de 29 februarie, atunci când anul este bisect, pe Sfinții Cuvioși Ioan Casian Romanul și Gherman din Dobrogea; dar pentru că anul acesta nu este bisect, ziua lor de prăznire este 28 februarie.

Sfinții Ioan Casian și Gherman s-au născut în preajma anului 360, din părinți străromâni în părțile Casimcei din

nordul Dobrogei, care pe atunci se numea Sciția Mică.

Părinții și strămoșii lor erau creștini din primul secol, fiind botezați în numele Prea Sfintei Treimi poate chiar de Sfântul Apostol Andrei și de ucenicii lui, care au semănat cuvântul Evangheliei lui Hristos în jurul Mării Negre și în Sciția Mică.

Au primit de mici o educație creștină și și-au înfrumusețat viața cu fecioria, curăția, bunul obicei și toată fapta bună, agonisindu-și astfel o minunată filosofie a vieții.

Din dragoste pentru Hristos s-au hotărât să îmbrățișeze viața monahală și să-și dăruiască toată ființa lor lui Dumnezeu. Astfel, au intrat într-o mănăstire din Dobrogea, unde au primit toate acele învățături care stau la temelia sporirii duhovnicești. Dar, auzind ei de viața înaltă a pustnicilor care trăiau în Răsărit, au avut o mare dorință să-i vadă și, primind binecuvântare, cei doi au mers mai întâi într-o mănăstire din Betleem, în Palestina, de unde au pornit, în anul 385, în căutarea de modele vii de sfințenie.

Călătorind împreună pe calea către Dumnezeu, Sfinții Gherman și Ioan Casian, au vizitat patria sihaștrilor, Egiptul. Acolo au intrat într-o mănăstire din pustia Schitului, împlinind toată

ascultarea și osteneala monahicească, îndeletnicindu-se cu viața cea aspră a nevoițelor, a postirilor; învățând rugăciunea neîncetată de la părinții anahoreți și deprinzându-se întru biruirea ispitelor. (Continuare în pagina 12)

Sfinții Cuvioși Ioan Casian Romanul și Gherman din Dobrogea

(Urmare din pagina 11)

Căutând să primească și mai mult folos de la Sfinții Părinți ai pustiei, au străbătut, în două rânduri, locurile și oamenii cei mai de seamă din pustietățile Egiptului: Schitul, Tebaida, Nitria și altele. Călătoriile lor au ținut până aproape de șapte ani fiecare. Au putut întreba și aduna astfel cuvinte, mărturisiri, descoperiri fără pereche, din viața celor mai mari oameni înduhovniciți din vremea aceea.

Au mers amândoi, pe la anul 400, la Constantinopol, unde au ascultat cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur. Însuși marele arhiepiscop a hirotonit pe Sfântul Gherman ca preot, iar pe Sfântul Casian ca diacon, rânduiindu-l pe acesta păzitor al sfintelor vase și bunuri ale Bisericii.

În anul 403, Sfântul Gherman a participat la Sinodul de la Stejar ca apărător al Sfântului Ioan Gură de Aur, iar în anul 405, împreună cu Sfântul Ioan Casian, au dus la Roma, papei Inochentie, o scrisoare a clerului și popoului dreptcredincios din Constantinopol, tot în apărarea Sfântului Ioan Gură de Aur, care în anul 404 fusese surghiunit, a doua oară, murind la Comane în anul 407.

Sfântul Ioan Casian a scris mult despre Cuviosul Gherman, în cartea sa „Convorbiri cu Părinții din Pustie”, numindu-l „Sfântul Părinte Gherman”. Tot Sfântul Ioan Casian ne-a păstrat, în scrierile sale, cuvinte duhovnicești ale Sfântului Gherman, care, de atunci și până azi, hrănesc sufletele căutătorilor de Dumnezeu și de desăvârșire creștină.

După o aspră și îndelungată nevoită duhovnicească, ajungând la măsura sfințeniei, Cuviosul Părintele nostru Gherman a răposat la Roma, prin anii 405-415, dându-și

sufletul cu pace în mâinile lui Hristos, fiind mult plâns de împreună-nevoitorul său de o viață, Sfântul Ioan Casian.

Pe la anul 415, Sfântul Ioan Casian, care primise deja harul preoției, s-a statornicit la Marsilia, unde a întemeiat două mănăstiri, una pentru călugări și alta pentru călugărițe.

Aici, la cererea unor episcopi din Galia, Sfântul Casian a scris două cărți. În cea dintâi carte a lui, „Așezămintele vieții de obște a călugărilor”, Sfântul Ioan Casian vorbește mai mult despre viața cea dinafară a monahilor și curățirea lor de patimi, iar cea de-a doua carte, „Convorbiri cu Părinții din Pustie”, privește mai ales viața lăuntrică a monahilor: cugetarea neîncetată la Dumnezeu și lupta pentru nepătimire și îndumnezeire, scopul vieții creștine.

Sfântul Ioan Casian își încredință în pace sufletul său lui Dumnezeu către anul 435, ducându-se la cereștile locașuri, alături de Sfântul Cuvios Gherman.

Acești Sfinți bineplăcuți lui Dumnezeu ne arată că, scopul vieții noastre este sfințenia, iar pentru a ajunge la sfințenie este nevoie să-l urmăm lui Hristos și să împlinim în viața noastră cuvintele Lui.

„Cu ostenele voastre, cu privegheri neîncetate, cu rugăciuni și postiri v-ați nevoit, Cuvioșilor Părinți ai Dobrogei, Casian și Gherman. Marelui Ioan Gură de Aur ați fost ucenici, iar din pustia Egiptului ați dus în Apus așezămintele vieții călugărești. Lui Hristos rugați-vă să mântuiască sufletele noastre” (Troparul Sfinților). Amin.

Pr. Daniel Budeanu

(predică la 28 februarie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Stropi din peniță

Odată, un părinte s-a adresat unor tineri care spuneau că nu-și găsesc fericirea:

– Fiți atenți! Dacă fiecare dintre voi, ar primi pe loc, un milion de euro, ați putea să vă găsiți mai ușor fericirea? Ați accepta să primiți acești bani?

– Desigur, au răspuns aceștia.

– Dar dacă aș mări de zece ori această sumă, dar cu condiția ca să știți că astăzi este ultima zi din viața voastră, ați mai lua banii?

– Nu, au zis în cor tinerii.

– De ce? Doar ar fi o sumă de zece ori mai mare?

– Nu, nu am accepta...

– Cumva, pentru că mâine nu ați mai vedea răsăritul și apusul soarelui?

– Da, de aceea.

– Și dacă vi s-ar spune că este o certitudine, că astăzi ar fi ultima voastră zi din viață, cum v-ați simți?

– Foarte triști, au zis iarăși tinerii.

– Ei, bine, dragii mei: ați fi nefericiți să știți că mâine nu veți mai trăi, dar pentru zilele pe care le-ați trăit nu ați simțit pic de recunoștință, nicio fericire că până azi, Dumnezeu v-a îngăduit să vedeți frumusețile acestei lumi? Chiar nu puteți să găsiți un pic de bucurie lăuntrică, un pic de fior duhovnicesc, știind că Dumnezeu vă va îngădui să vedeți răsăriturile și apusurile soarelui multe

Ce ușor ne arătăm nefericirea!

zile de acum înainte? Când realizați, după ce v-ați trezit dimineața, că sunteți întregi, că puteți munci, alerga, cânta sau asculta muzică, iar alți semeni ai voștri nu pot împărtăși o asemenea bucurie, cum de cutezați să mai spuneți că sunteți în nefericire?

Atunci, tinerii au plecat de la părinte cu sufletul împăcat și cu gândul către Dumnezeu că: Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile Tale și nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale! (Slujba Aghiasmei celei Mari).

Prof. Felicia Păunescu

Sursă foto: fabiolapovesteste.ro